

Estoril

Háborús regény

ivan

Kecskés Ildikó fordítása

– Igazán sajnálom, uram, de attól tartok, hogy jelenleg hotelünknek nincs szabad szobája, előzetes foglalás nélkül – közölte együttérzően a recepciós Ivannal, hogy hiába jött.

– Teljesen biztos benne? Nem tehetne semmit ez ügyben? – mondta Ivan meggyőzően, miközben a pultra tett útlevélből kikandikált két-három zöldes színű papírpénz, alátámasztva az érvelését.

A bajszos recepciós azonnal látta, hogy a vendég vagy nem értette jól, vagy ami valószínűbb, nem hisz neki, újra magyarázkodnia és bocsánatot kell kérnie. Sajnálta ugyan ezt a könnyen megszerezhető pénzt, de mivel semmilyen alapon sem fogadhatta el, bánatos hangon tovább folytatta:

– Ismételten mondom, hogy őszintén sajnálom, uram, de ha nálunk nincs szabad szoba, akkor nincs mit tenni... – a hangján és az arcán is világosan látszott, mennyire nehezeére esik kimondania ezeket a szavakat. – Ebben a pillanatban, sajnálatos módon, százszázalékosan megtelt a szálloda.

A vendég bólintott, mint aki helyesel és mindent ért, miközben semmi jelét sem mutatta távozi szándékának. A recepciós, aki épp az ilyen szeszélyes ügyfelek kezelésére lett kiképezve, újra nekiállt a magyarázkodásnak, csak más szavakkal, amikor hirtelen félbeszakította a telefon csörgése.

– Bocsánat, uram, egy pillanatra – kért elnézést a bajszos, mielőtt felvette volna a kagylót.

– Palacio Szálló, tessék... Igen... Igen... Ne aggódjon, asszonyom, nem gond. Köszönöm, hogy értesített. További szép és kellemes napot kívánok...

Mihelyt letette a telefont a bajszos, újra a vendéghez fordult; de már más hangnemben:

– Szerencséje van, uram – és fehér kesztyűs kezével elvette Ivan útlevelet. – Épp most mondtak le egy egyszemélyes foglalást. Van ugyan várólistánk, és bár az lenne szabályszerű, de... ha már itt van...

– Végtelenül hálás vagyok – fogadta el az ajánlatot Ivan.

– Nincs miért – válaszolta a recepciós, most már őszintén sugárzó arcgal. Az útlevelemben öt húszas escudo bankjegyet talált, és egy százas szép kis összegnek nevezhető, kiváltképp, ha csak úgy az égből pottyan. Most, hogy meggyőződött arról, hogy egy megnyerő és nagylelkű vendég áll előtte, aki megérdemli az ő teljes figyelmét, folytatta a magyarázkodást:

– Higgye el, ha nem mondták volna le a foglalást, akkor semmit sem tettem volna önért. Mit is mondhatnék, ha még királyi fenségét, Windsor hercegét sem tudtuk azonnal elszállásolni? – mondta félhangon, mintha a vendéggel olyan információt osztana meg, amit nem kell mindenkivel megosztani.

– Mit mond? Még a herceg számára sem jutott hely? – csodálkozott a vendég, most még halkabban.

– Abszolúte így – bólintott a recepciós. – Még neki sem... Nem volt rá mód. A herceg magánlátogatóban volt, bejelentetlenül. Nem volt elég időnk hozzá... Na, de ez most nem is fontos, a lényeg az, hogy még néhány apró, bürokratikus formáságot kell elintéznünk, és máris mehet fel a szállására.

Amíg felvitték a poggyászát a szobájába, Ivan kitöltötte a szükséges úrlapokat. Miután befejezték, üdvözlésképpen megkínálták egy pohárka portóival. Elfogadta, de nem akart leülni. Sétálni akart egyet a hotelban, ahogyan vendéglátójának is kifejtette: „hogy megbizonyosodjon arról, hogy mindaz igaz-e, amit a Palacióról mesélnek a nagyvilágban”.

A bajszos a körbevezetés előtt bemutatkozott:

– Linónak hívnak, én vagyok a házmester. Huszonkét év szolgálat, ebben a hotelban pedig már lassan tíz éve vagyok, a kezdetektől.

Lassú léptekkel haladva, a tapasztalt recepciós ismertette a fontosabb adatokat. Mesélt a szálloda rövid, ám izgalmas történetéről, s közben más érdekes tényekre is kitért: hogy melyik gyarmatról származik a padlódíszítés, honnan hozták a bútorkészítéshez a nemes fát, melyik korszakból való a kínai porcelán, és melyik elhagyatott palotából hozták a társalkodóban levő asztalt... Ha nem lett volna bajsza, a termete és a modora alapján egy háremben élő eunuchra emlékeztetett volna. Olyan kedves és bőbeszédű volt, hogy egy szemlélő azt hitte volna, hogy épp el akarja adni a hotelt.

Ivan nem igazán figyelt a mondókájára. Ő a sétát inkább megfigyelésre használta ki, azokkal a módszerekkel, amelyeket a római kiképzésen magyaráztak neki. A földszinten a függönyökön levő aranyhímzéseket cso-

dálta meg, de csak azért, hogy megállapíthassa, vészhelyzet esetén merre tudna biztonságosan kimenekülni. Nem azért kérte, hogy nyissák ki az ablakokat, hogy megérezze a virágok illatát, hanem, hogy meglássa, milyen a zár, és hogy egyáltalán be vannak-e zárva. Miközben a hotel kertjében sétálva élvezte az érett narancsok illatát, sikerült bemérnie az épület és a kert összes látható kijáratát, az evakuáció útvonalát, és azon pontokat, ahol a kerítés áthatolható. S míg a szobája ajtaja előtt faggatta a recepcióst – megtévesztve őt – a környéken levő érdemes látnivalókról és a lisszaboni vonatjáratokról, addig kikémlelte az első emelet helyiségeinek elrendezését, megbizonyosodott arról, hogy merre vezetnek a folyosók, és hogy hol található lépcsők. Búcsúzásuk előtt, amikor a vendég tűz esetén használható legrövidebb menekülési útvonalokról kérdezősködött, a vendéglátó olyannyira elkábult a sármos és jóképű fiatalember kérdéseitől és figyelmességétől, hogy semmi gyanús nem tűnt fel neki: levezette a vendéget a folyosón, majd a melléklépcsőn a személyzet oldalsó kijáratáig és vissza.

*

Az ide vezető úton Ivan néhány napot Rómában töltött, ahol az Abwehr kirendeltségében egy rövid, intenzív képzésnek vetették alá. Többek között ez alkalommal közölték vele azt is, hogy mit kell tudnia egy titkos ügynöknek a hotelről, amelyben megszáll.

A nemzetközi hírszerzési tevékenység, melyet annyit emlegetnek az utóbbi időben, a Palacioban nem érződik. Mégis széles körben elterjedt az a meggyőződés, hogy az itt lévők többségét, ahogyan a vendégeket, úgy a személyzetét is, a nagyszámú elhárító vagy hírszerző szolgálatok valamelyikének dolgozó rendőrspiclik és informátorok teszik ki, akik a szövetségeseeknek, a tengelyhatalmaknak vagy netán semleges országoknak dolgoznak, és olyanból sincs hiány, akinek több munkáltatója van egyszerre. Az a hiedelem járja, hogy a Palacio a brit kém szervezet központja, habár a hoteligazgató a semleges Egyesült Államok állampolgára, és hogy a németek a szomszédos óceánparti Atlantico Hotelből ténykednek, mely kiváló hely a nyílt tengerre kihajózó hajók megfigyelésére. Ott a gazdaszszony német, és gyakran kitűzi a Harmadik Birodalom zászlaját az épület homlokzatára. Azonban az említett információkat kellő óvatossággal kell kezelni, mivel a kémek világában semmi sem az, aminek látszik, és senki se esküdözhet arra, hogy ismeri a teljes igazságot. Valószínűleg a legtöbbet a hazai rendőrség tud, amely kétségkívül mindenütt jelen van, de tekintettel a hotel és a vendégek kategóriájára, teljes mértékben diszkrét marad.

Közölték vele, hogy a foglalás biztonsági okokból nem az ő nevére fog szólni, de a problémát időben megoldják. Az ő dolga csak az volt, hogy a saját, eredeti, érvényes, megfelelő vízummal ellátott útlevelel igazolja magát, és hogy semmi esetben se mutatkozzon hamisítványokkal, ha nem kap másmilyen utasítást. A rendőrségi nyilvántartásról szóló űrlapot Ivan ugyan szűkszavúan, de pontosan töltötte ki – foglalkozása: *businessman*; a látogatás célja: *transit / England*.

Minden a terv szerint ment.

*

Ivan szobája stratégiaileg jól pozicionált helyen volt az első emeleten, volt erkélye, amelyet nem kellett megosztania senkivel, túl magasan ahhoz, hogy egy hosszabb létra nélkül megközelíthető legyen, vészhelyzet esetén pedig az ereszcsonnán vagy összekötött lepedőn viszonylag egyszerűen és biztonságosan le lehetett ereszkedni.

annyi idő alatt, amíg elszívott egy cigarettát, Ivan az ablaknál két lehetséges menekülési útvonalat is beazonosított. Az egyik a földszinttől vezet, az épület mellett az örökzöld erdőn át a viszonylag könnyen átugorható falig, mely egy mellékutcába torkollik. Ez lett volna a nappali útvonal, amely ugyan hosszabb, de nem túl feltűnő. A másik, a rövidebb, az udvar közepén, a tisztáson át vezetett. Mivel a menekülő szinte minden oldalról látható és sebezhető, ezért ez a célszerűbb az éjszakai akcióra.

Talán jól kiszellőzött a szoba, vagy mert hozzászokott, de a rózsavíz illatát már nem érezte. A függönnyt óvatosan összehúzta: mindent szabályszerűen, hogy éjszaka elhárítsa a külső tekinteteket, az ablakokat mindig le kell függönyözni. A telefont nem kapcsolta ki, nem volt rá szükség: a szobában semmi olyan nem hangozhatott el, ami kompromittálhatná, hogy egy vendég belebabrál a telefondrótkba, valakinek feltűnhetett és gyanúsá válhatott volna.

Az ágytámla végénél levő éjjeliszekrényen egy lámpa állt: egy bronzból készült, teltebb nő tartotta az égőt. Mellette egy fekete telefon volt, tárcsázó nélkül, amellet egy könyv. A fekete bőr kötésű fedéllapon azt írta arany betűkkel: BÍBLIA SAGRADA.

A Szentírás apró betűi a vékony, áttetsző papíron a friss nyomtatás illatát árasztották. Ivan figyelmesen lapozgatni kezdte. Nem tartott sokáig, mire megtalálta, amit keresett. Már Máté evangéliumánál talált egy halvány, ceruzával bejelölt szakaszt.

Máté 2:2. Hol van a zsidók királya, aki megszületett? Mert láttuk az ő csilágát keleten, és azért jöttünk, hogy fejét hajtsunk előtte.

Átírta a jegyzetfüzetébe, a legjobb tudása szerint. Nem kellett sokat lapoznia, hogy a következő evangéliumban egy újabb jelzést találjon. Megpróbálta elolvasni és megfejteni.

Márk 8:18. Van szemetek, és mégsem láttok, fületek is van, és mégsem hallotok? Nem is emlékeztek.

Itt megállt. Most már mindent tud, amit tudnia kell. Már csak anynyi maradt, hogy a ceruza végén levő radírral kitörölje a Szentírást csúfító halvány vonalakat, és látszólag érintetlenül visszategye azt az éjjeli-szekrényre.

Az utasítás értelmében az este folyamán még egy sétát kellene tennie a környéken. Hogy kimenjen az udvarról, áttanulmányozza a domborzatot, megnézzze, merre vezetnek az utcák, vannak-e rövidebb utak, melyik irányba tudna gyorsan és biztonságosan lelépni. Kellett volna, de nem tette. Nem volt ereje. A nap végére – a Rómától Barcelonáig, majd onnan Lisszabonig tartó zajos repülőnek hála – hamar utolérte a fáradtságot. Amikor lekapcsolta a villanyt, és fejét a párnára hajtotta, még mindig zúgott a füle. Az ablakon esőcseppek kezdtek kopogni. Hallani lehetett, ahogyan a szél valahol a nyitva hagyott ablakredőnyöket csapkodta. A pamut lepedőnek meleg illata volt, a párna és a paplan, mint amikor melegen belebújik az ember, enyhe levendula- és kamillaillatot árasztott.

*

A következő reggelen vonaton utazott Lisszabonba. A Rosio teret viszonylag könnyen megtalálta. Talált ott egy nyilvános telefonfülkét: a négy üvegekabin a sarkon, a színházzal szemben, amelyek előtt sor állt. Ez a legforgalmasabb nyilvános telefon az egész városban, az utolsó hely, ahonnan egy tapasztalt titkos ügynök telefonálna, de Ivan számára, ismeretlenként, egy útikönyvvel és térképpel a kezében, nincs is jobb hely, hogy észrevétlen maradjon. A megbeszélés szerint onnan kellett először kapcsolatba lépnie a szolgálattal.

A szűk üvegekabinban Ivannak először a két bibliai idézet jutott eszébe. Máté 2:2 és Márk 8:18.

– Lisszabon 22–818 – mondta a telefonos kisasszonynak.

Néhány perccel később egy férfihang szólalt meg:

– Smith.

– Jó napot, Smith úr, itt Thomas Schneider beszél – mutatkozott be Ivan. – Nemrég érkeztem Lisszabonba, és hoztam néhány apróságot önnek, melyet a stuttgarti rokonai küldtek.

Smith úr megörült Ivan hívásának, és meghívta, hogy már másnap látogassa meg. Még azt is felkínálta, hogy érte küldi a cég autóját. Amit Ivan az utasításokkal összhangban, udvariasan elutasított:

– Arra nincs szükség. Megvan a címem, meg fogom oldani a jövetelem. Melyik időpont felelne meg önnek?

– Lehet holnap délután háromkor?

– Megbeszélve. Tehát holnap háromkor meglátogatom a képviselőben – nyomatékosította Ivan a találkát.

Szóval továbbra is minden a terv szerint haladt. Abból kifolyólag, hogy Schneiderként, Smithék rokonainak barátjaként mutatkozott be, a németek tudták, hogy Ivan ügynök jelentkezik, és nem valaki más. Ha megértették egymást, azt azzal erősítették meg, hogy meghívták a kirendeltségbe, bár ezt a hívást neki nem volt szabad komolyan venni. Figyelmeztették, hogy a német nagykövetségre semmiképpen sem szabad mennie. Liszszabonban a Reich képviselője a brittel szemben van, ház ház mellett, és bármelyikbe is megy be az ember a kettő közül, azt még aznap a negyedben járőröző besúgókon keresztül megtudják az illetékes portugál szolgálat székhelyén, és hasonló csatornákon keresztül pedig akár már másnap Londonban és Berlinben is hírt kapnak róla.

A hírszerzőket megtanították arra, hogy mindig számítsanak arra, hogy bármi, ami a telefonban elhangzik, azt biztosan valaki más is meghallotta. Ezzel mindenki tisztában van, aki beszél, aki hallgatja, még azok is, akik lehallgatják. Ezért a telefonbeszélgetések sokszor az ellenség megfélemlítésére szolgálnak, amit úgyszintén mindenki tud. Ez azonban nem jelenti azt, hogy telefonon lehetetlen a hatékony és biztonságos kommunikáció. Előbb a feleknek csak meg kell beszélniük a dekódolás módjait, és a biztonságos kommunikáció már meg is van oldva. Tekintettel arra, hogy egy hírszerző számára kulcsfontosságú képességről van szó, Rómában alaposan kiképezték.

A találka, hiszik vagy sem, az iménti beszélgetésben lett pontosítva. A dátumra vonatkozó szabály egyszerű volt: a napból, amely elhangzik, ki kell vonni egyet. Tehát: a péntek csütörtököt jelent, tizennyolcadika tizenhetedikét, és ha holnapot mondanak – ahogyan ez esetben is –, az a más jelent. Az egyetlen kivétel ez alól az lenne, ha azt mondanák, hogy *ma* jön. Az azt jelentené, hogy „tegnap gyere”, ami már önmagában is jelzi, hogy minden tevékenységet meg kell szüntetni, és meg kell szakítani minden kapcsolatot a Szolgálattal. Ami az időt illeti, a kód elég egyszerű volt: két órával a telefonon megbeszélte idő előtt találkoznak. Smith három órát mondott, tehát délután egykor fognak találkozni.

A valódi helyszínt – a főt és a tartalékot – viszont nem telefonon beszélték meg. Azokat Ivan még Rómában megtudta: térképen és fényképen is megmutatták neki. Mindkét hely Lisszabon szívében volt, és mindkettőt könnyen meg lehetett találni még olyannak is, aki nem ismeri a várost. Közölték vele, hogy amennyiben nehézségekbe ütközne, akár kérdezősködhet is, lévén, hogy forgalmas turisztikai helyekről van szó, ahol a külföldi nem szokatlan jelenség, de vigyáznia kell, nehogy túlságosan felhívja magára a figyelmet. Az első a monumentális boltív alatt volt, ahol a Rua Augusta az Udvarterbe torkollik. Ha valamilyen probléma folytán mégsem jönne össze a találka, akkor azt az utasítást kapta, hogy a kapcsolatot fél órával később a másik, alternatív helyszínen fog megjelenni: a bal oldali kolosszális oszlopsoport második oszlopa előtti járdán, a Nemzeti Színház homlokzatánál. Mindkét esetben meg kell várnia, míg megjelenik egy kék ruhás nő és szemkontaktust létesít vele, utána pedig követnie kell. Ha még akkor sem sikerül felvennie a kapcsolatot, meg kell húzódnia, és a következő napon ugyanazt a telefonszámot kell hívnia, majd új időpontot kérni.

Röviden – feltéve, ha jól megértették egymást – a megbeszélés így hangzik: „Ma délután egy órakor az Udvarteren, a diadalív alatt. Ha nem, akkor fél kettőkor a színház előtt.”

Megértették egymást. Néhány perc múlva, miután Ivan elfoglalta a helyét a diadalív előtt, egy lány, egy igazi szépség, kétségkívül felvette vele a szemkontaktust. Pontosabban: rákacsintott. Ő pedig, az utasításokat betartva hagyta, hogy néhány lépésnyire elkerülje, azután követni kezdte. Szemeit a nő lenge ruhája alatti, ide-oda billegő fenekének két dombjára szegezte, közben pedig vigyázott, hogy megtartsa a kellő távolságot, nehogy túl közel kerüljön hozzá, és feltűnővé váljon, ugyanakkor, hogy ne kerüljön túl messzire sem tőle, nehogy szem elől tévessze. Az egyik pillanatban a lány meglepte: megállt, hátranézett, a válla fölött megnézte cipőjének sarkát, mintha azt ellenőrizné, hogy leesett-e róla a ragasztás, ezzel kihasználva az alkalmat, hogy megnézzze, követi-e még Ivan. Látva, hogy minden rendben, továbbment. Amikor a kék ruha lefordult a sarkon a szűkebb utcába, ahol könnyebb őt szem elől téveszteni, Ivan meggyorsította a lépteit, hogy csökkentse a távolságot. A harmadik kis keresztutca járdája mellett egy fekete Opel állt. Először úgy tűnt, hogy a lány tovább fog menni, de hirtelen beszállt az autóba, nyitva hagyva maga után a kocsiajtót. Ivan csukta be, behuppanva a lány mellé.

Néhány perccel később már egy útvesztőszerű kisutcába hajtott be az autó, ami annyira szűk és kacifántos volt, hogy szinte lehetetlen volt észrevétlenül mozgó járművet követni benne. Ha valaki követte is őket, azt ez-

zel az ügyes manőverezéssel lerázták. Ivan és a kék ruhás lány egymás mellett ültek. A férfi azonban rossz pozitúrában ült, így nem tudta jól megnézni a másikat. A lány az ablak felé fordult, szemét a padlóra szegezve, akár egy özvegy; kalapja árnyékában még szebbnek tűnt, mint a téren. Nem adott lehetőséget a férfinak, hogy beszélgetést kezdeményezzen vele, mert rövidesen, mikor az Opel megállt, hogy elengedje a sárga villamost, a lány váratlanul kinyitotta az ajtót, és azt mondta Ivannak: „Maradjon ott, ahol van, kérem.” Aztán köszönés nélkül kiszaladt, majd eltűnt az épületek közötti sötét sikátorban.

A villamos elment, az autó pedig jobbra-balra, le-föl forgolódott, mire végül egy sík kisutcára nem leltek. Nyugat felé vették az irányt, a folyó partján az óceán irányába haladtak, aztán strandok mellett mentek el, nyugtatóan gyönyörű szubtrópusi tájon, és az országút szélén lévő kis tengerparti helységeken. Körülbelül fél óra múlva a sofőr hirtelen utasához szólt, németül:

– Húzódkodjon lejjebb, kérem – mondta olyan hangon, mint aki nem ismer engedetlenséget. – A létesítményt, ahova megyünk, valószínűleg figyeltetik. Ne keljen fel, amíg nem szólok.

Az alapján, amit Ivan félig fekve, arcát a bőr ülésen pihentetve látott, letértek az autópályáról egy kis útra, és egy erdős rész felé tartottak. Néhány perc után megálltak, kapunyikorgás hallatszott, majd az autó továbbment. A kerekek hangjából ítélve kavicsos úton hajtottak át. Pillanatokkal később, a sötétség és a benzingőz a tudtára adta, hogy egy garázsba értek. A motor elhallgatott. A sofőr kiszállt, és kinyitotta a hátsó ajtót.

– Kiszállhat, mein Herr.